

10 sal bi ser Komkujiya Amûdê re derbas dibin û heta niha encamder nehatine sizakirin

Kurdistan

Di Hizêrana 2013an de, asayîşa li Amûdê, 3 ciwanên Kurd desteser kir û piştî girtina wan xortan, xelkê Amûdê dest bi xwepêşandan kirin û daxwaza berdana wan xortan kirin, hevdem li gel xwepêşandan, hejmare ji çalakvanan

dest bi gireva birçîbûnê kirin û bêtirî 10 rojan berdewam kirin. Wê demê asayîş neçar bû, ku xortekî tenê serbest berde, lê ew xortê ku hat azadkirin, tevî xwepêşandan bû û behsa serederiya xirab a asayîşê li gel zindaniyan kir. Di wê rewşa aloz de, êvara

27 Hizêrana 2013an, xwepêşandaneke mezin li Amûdê birêve çû û diruşmên welatiyan li dijî asayîşê bûn. Lê di bersiva wan diruşman de, asayîşê bi hêzeke mezin hat pêşya xwepêşanderan û teqe li wan kir, di wê demê 5 welatiyên Kurd şehîd bûn û bi dehan jî

birîndar bûn. Piştî wê komkujiyê asayîşê qedexeya derketinê ragihand û di roja diwem de, welatiyekî 60 salî derketibû derve û xwestibû nan ji zarokên xwe re bikirre, bi guleyên sekvanekî asayîşê hat kuştin. Tevî ku YPGê berpîsatiya xwe di ber komkujiya Amûdê ya

sala 2013an de ragihand û lêbihûrîn ji malbatên şehîdan xwast û tekez kir, nabe bûyereke wiha dubare bibe, lê heta niha encamder nehatine sizakirin û ti kes jî nehatiye eşkerekirin û malbatên şehîdan daxwaza dadweriyê dikan.

8 sal di ser komkujiya Kobanê re derbas dibin

Rûpel—2

Daxwaza avakirina saziyekê ji bo eşkerekirin çarenivîsa Sûriyên windayî

Rûpel—3

98 sal di ser şehîdkirina Şêx Seîd re derbas bûn

Rûpel—4

8 sal di ser komkujiya Kobanê re derbas dibin

Kurdistan

25ê Hezîrana 2023an,
8 sal di ser komkujiya

Kobanê (Şeva Reş) re
derbas dibin ku di
encamê de zêdetir ji
500 kesî li ser destê

DAIŞê hatin
şehîdkirin.
Di 25 Hizêrana sala
2015 an li bajarê
Kobanî yê Rojavayê
Kurdistanê çekdarên
DAIŞê di tariya şevê de
û berî berbangê,
derbasî nav bajarê
Kobaniyî bûn û bi
awayekî hovane
komkujiyek di
derheqê welatîyên
Kobaniyê de pêk anîn.
Li gor çalekvanên
bajarê Kobaniyê

dibêjin, di wê
Komkujiyê de bêhtir ji
500 kesî, ji zarok û jin
û kal û pîr hatin kuştin
û birîndarkirin, ku ew
komkujiyê wek
mezintirîn komkujiya
di dîroka Rojavayê
Kurdistanê de tê
hejmartin. Li goristana
Komkujiya Kobanî bi
dehan gor hene,
nasnameya wan heya
niha jî ne diyar in û
xelkê Kobanê navên
wek "Şeva Reş" û "Şeva

Xedrê" li vê komkujiyê
dikin.
Di vê boneya xemnak
de li gelek cih û bajarê
Kurdistanê û cîhanê,
komkujiya Kobanî tê
bibîranîn û malbatên
qurbaniya daxwazê ji
aliyê ku lêkolînakerina
wê roja reş xistiye ser
milê xwe dikin ku
rastiya tiştê bûye ji
malbatên şehîdan û
raya giştî re aşkere
bike.

ENKS û Îtîlaf komkujiya Cisir El-Şixûr şermezar dikin û daxwazê ji civaka navdewletî dikin sînorek ji van kiryanan re were dayîn

Bidûvçûn

Encûmena Niştimanî
ya Kurdî li Sûriyê
(ENKS) komkujiya ku
ji aliyê firokeyên
Rûsyayê ve li bajarê
Cisir El-Şixûr hatiye
kirin, şermezar dike û
bang li civaka
navdewletî û aliyên
pêwendîdar dike, lezê
bidin çareseriyaya siyasî
li Sûriyê. Sekreteriya
Giştî ya ENKSê îro di
daxuyaniyekê de
ragihand, "Roja 25ê
Hezîranê firokeyên şer
ê rûsî, bi hevahengiya
bi rêjîmê re, bazareke
gelerî li bajarê Cisir El-
Şixûr armanc kirin, ku
di encamê de gelek
kes bûn qurbanî ketin
û bi dehan sivîl
birîndar bûn, her wiha
bû sedema
koçberbûna xelkê ji
navçeyên ku
mêvandariya
ziyandîtiyên erdheja
6ê Sibate kiribû."
ENKSê got, "Ev êrîş
pişî çend rojan ji
bidawîbûna gera
20emîn a civînên
Astanayê hat, ku yek ji
sernavên wê

kêmkirina aloziyê li
wan deveran bû."
ENKSê dibêje: "Em vê
tawanê hovane ya li
dijî sivîlên bêguneh
şermezar dikin, em
bang li civaka
navdewletî, bi taybetî
li aliyên pêwendîdar
dikin, ku bilez
tevbigerin da ku dawî
li tawanên bi vî rengî
bînin, lezê bidin
cîbicîkirina pêngavên
çareseriyaya siyasî ya
navdewletî, li gorî
biryarên kongireya
Cenêvê û biryara 2254
ya Netewên Yekgirtî, ji
bo rawestandina
binpêkirin û stemên li
ser gelê me yê Sûrî yê
ku daxwaza azadî û
aştiyê li welat dike."
25ê Hezîranê
firokeyên rûsî
bazareke bajarê Cisir
El-Şixûrê yê li rojavayê
Idlibê bombebaran kir,
li gorî Rêxistina
Berevaniya Sivîl jî, di
encama êrîşê de 9
kesan canê xwe jidest
dan û 61 kes birîndar
bûn ku di nava wan de
zarok jî hene.
Hevbendiya Niştimanî
ya Opozîsyona Sûriyê

(Îtîlaf)ragihand ku
komkujiya firokeyên
Rûsî li Cisir El-Şixûrê
tawaneke cengê ye û
daxwaza tevgerê
navdewletî li vê dijî
komkujiyê kir. Îtîlafê di
daxuyaniyekê de tekez
kir, komkujiya hovane
ya ku duhî ji aliyê
hêzên Rûsî ve li bajarê
Cisir El-Şixûrê pêk
anîn, tawaneke cengê
ye, ji ber ku wan
bazareke gelerî kir
armanc ku di encamê
de 9 sivîl hatin kuştin
û bi dehan kes
birîndar ketin. Ji bilî
gelek êrîşên din
asmanî û
topbarankirina
deverên cuda yên
herêma Idlibê û
gundewarê wê.
Îtîlafê daxwaz ji artêşa
niştimanî ya Sûriyê kir
ku bi tundî bersiva vê
komkujiyê bide, bi
armanckirina jêderên
agir û cihên "hêzên
tawankar" ji bo rê li
ber pêkanîna van
tawanên hovane were
girtin. Her wiha Îtîlafê
daxwaza tevgerê
navdewletî li hember
vê komkujiya hovane û

şermezarkirina wê kir,
ji bo qerebûkirina
qurbaniyan û
cezakirina
berpirsiyarên
tawanbaran li Sûriyê.

veguhastineke siyasî li
Sûriyê li gor biryara
2254, nayê qebûl kirin,
ji ber ku rêjîma Esed
vê yekê wek ronahiya
kesk dixwîne ji bo ku
ew û hevalbendên wê
komkujiyê û tawanan
pêk bînin. Li gorî
çalakvanên Idlibê,
firokeyên rûsî duhî
bazareke bajarê Cisir
El-Şixûrê yê li rojavayê
Idlibê bombebaran kir,
li gorî Rêxistina
Berevaniya Sivîl jî, di
encama êrîşê de 9
kesan canê xwe jidest
dan û 61 kes birîndar
bûn ku di nava wan de
zarok jî hene.

«Pêwîste bilez
biryara 2254
were
cîbicîkirin»

Îtîlafê got jî,
xemsariya civaka
navdewletî derbar
berpirsiyarî,
dadgehkirin û
pêkanîna

Daxwaza avakirina saziyekê ji bo eşkerekirin çarenivîsa Sûriyên windayî

Human Rights Watch (HRW) ligel 102 rêxistinên din, daxwaza avakirina desteyeke mirovî ji bo aşkerekirina cihê kesên winda li Sûriyê, ji Netewên Yekgirtî dikin. Rêveberê Beşa NY li Human Rights Watch Louis Charbonneau got: "Malbatên bêhêvî yên hewl didin çarenivîsa xizmên xwe yên winda li Sûriyê bizanibin,

damezrandina saziyeke mirovî pêşniyar kirine, ji bo bizanin ka çi bi ser hezkiriyên wan ên windabûyî hatiye." Got jî: "Welatên endamên Netewên Yekgirtî, di nav de hikûmeta sûrî û hevalbenda wê Rûsya, deyndarê bi hezaran malbatên Sûrî ne û divê dengên xwe didin vê destpêşxeriyê girîng. Rêxistinên got,

avakirina vê saziya nû ya NY, dê gaveke girîng be ji bo peydakirina bersivan ji malbatên sûrî re yên ku ji mêj ve xizmên wan winda

bûne û çarenivîsa wan ne diyar e. Human Rights Watch got, divê welatên endam kar bikin ji bo piştgirîkirina

avakirina vê desteyê bi riya dengdana di Civata Giştî de, û herwiha bûdceya pêwîst ji Netewên Yekgirtî jê re dabîn bikin. Tê texmînkirin ku ji destpêka krîza Sûriyê di sala 2011an de, zêdetirî 100 hezar kesî di encama şer û pevçûnên li Sûriyê de winda ne û çarenivîsa wan ne diyar e, piraniya wan ji aliyê rejîma Sûriyê ve hatin windakirin.

Mahir Hesên

Hevrikiya siyasî û serdemeke lewaz

Mijara qebûlkirin û rûbirûbûna wê hîn jî tûşî pirsgerêkên pêkhatî, perwerdeyî û civakî ye, tiştên ku rejîmên rêveber hilberand ji demokrasiya hevbendî derneket, belkî rewş xirabtir kir, ji ber ku piraniya hêzên siyasî yên desthilatdar li vê herêmê (rojhilata navîn), ji totalîtarîzm û yekxwedayîtiyê hez dike, ji bo careke din peyvên xwe dubare bike û modelên demokratîk ên bervajîkirî peyda bike, ev mîrateya nixên kevnar û ezmûnên tîkçûyî ye. Û dana nav û navnîşanên ku li gorî rêgez û cewherê reftarên wan ne - tenê beryara siyasî di gelek rê û rêbazan de û bi her awayî, çi bi şoreşan, hem bi raperînan, çi bi guhertinên ji jor ve, ku ne mimkûn e ku wekî yek were hesabandin, ji ya berî xwe derdikeve. prensîba qanûnî ya ku hêjayî kontrolkirina hemû navendên biryardana

siyasî û peymanî ewlekarî, leşkerî û darayî ye ku bû sedema krîstalîzekirina taybetmendiyên ji bilî dewletê, û ev nûnertî, ku gelek hêvî dikin ku bibe baştirîn alternatîv piştî deryaya xwîn û hêşir. bi dehan salan e, bêtir ku mekanîzmaya guherînê hebe, ev yek di piraniya civakên me de bi nebûna felsefeya siyasî ya nûjen a desthilatdariyê ku bi hêsanî ajandayên derve bi pêş ve diçe, diyar dibe. Bersiv bi giştî zelal e, wekî ku ezmûna gelek ji van welatan nîşan daye, û di pir rewşan de ji ber yekdestdariya zêde ya tundûtûjiyê ji hêla dewlet û saziyên wê ve, an nebûna çandek demokratîk, ku em dibînin. Li şûna stratejîk ên ku çavkaniya erêkirina her hukûmetê ne, piştî ku veguhere pesnê xwe, di qadên kuştin, mirin, revandin û bêhiqûqiyê de ku bi dehsalan ji ramanên girtî pêk tê de, desthilatdariya rêveberiyê wekî hêzek hêzdar nîşan dide. . û

çand û reftareke tund a yek alî ji aliyê kesek yan çend kesan ve, ku bûye sedema wê yekê ku civakên me heta îro bûne. Min dest da ser vê pêşgotinê da ku ji xwendevanan re vebêjim ku li cihê me çanda neheqî ya ku di jiyana siyasî, civakî û çandî de belav bûye, ne tenê bi tundiyê tê bersivandin, belkî bi israrkirina li ser makezagonên di qanûnên bingehîn de, pirsgerêkan çareser dike. rênîşandana şaş bi gelek pirs û karên tûj û bi tal û kîn têkel. Piraniya rejîmên siyasî çanda dîrxistin û bînpêkirina komên olî, mezhebî û etnîkî, bi awayên cuda û piralî belav kirine, bêtir ku hewl bidin yek ji formulên çareseriyê siyasî aştîyane bidin. Û mijarê dest pê kir ku di nav xwe de kuştin, revandin, û destdirêjiya hêzê bi xwe re bike armanc. Ev yek bi zêdebûna rêjeya nijadperestî, mezhebperestî, dîrxistina etnîkî, û neteweperestiya zêde pê re ye, û ya ku di stratejiya rojavayî de

peyda bû, ku di dîroka me ya hevdem de ne dîr e, aliyên tarî yên Ewropa û şerên wê yên navxweyî an cihanî bûn, lê ew zû dest bi avadankirin û birêxistinkirina xwe li ber felaketan kir. Vî şerî Ewropa wêran nekir, veguherand firsendeke netewebûnê, xweseriyê, xurtkirina nasnameyê û heta avakirina dewletê. Bi zext, dîplomasî, ragihandin, wêje û hunerê kêm pêkhatiyên etnîkî li van welatan karîbûn qirkirina li ser xwe eşkere bikin û saziyên navneteweyî li gorî yasayan neçar bikin ku doza wan nas bikin. Vegere ser temaşekirina daxuyaniyên hin siyasîmedarên ku xwe wekî rêber nîşan didin, ji xapandina mirovan bi qehremaniyên vala û veşartina sûc û kiryarên ku desthilatdarî û pereyan dikin armanc, ji medyayê re bi arasteyên xwe yên cihêreng ji rastgir heta çepgir, û çawa bi tiştên

nenas re mijûl bûn, ji bo jîbîrkirina çîrokên rastîn, ku pirsgerêkên sereke ne, afirandin. Van senaryo û çîrokan ne tenê em westandin û bê wate me dagir kirin, lê siyasî jî daxist asteke xerab, lê bi rastî jî wekî Arîsto dibêje (siyasî şahê zanistê ye) ne ew e ku ew dibêjin hêza siyasî ye. , lê bêtir hêzek ku bi wan re çîrokên derewîn diafirînin da ku mirovan tevlihev bikin. Tiştên ku em îro pê re rû bi rû ne, bûye sedema belavbûna inkubatorên nexwenda, ku bûne hawîrdorek gunçaw ji bo belavbûna tundrewan, artêşên terorîstan, kujer û bazirganên siyasî. Krîstalîzekirina dîktatoriyeke nû ya ku ji ya berê trajîktir û zordartir e! Vê yekê dorhêla zanîna li ser kes, çanda wî, xwestekên wî, tîkiliya wî û bi tevahî teslîmbûna wî ji çanda şaş xwe re girt û ji bo me welatên ku heta hestî fesadî ne, wekî ku îro di piraniya welatên Rojhilata Navîn.

“Helwestname” hate çapkirin

Kurdistan

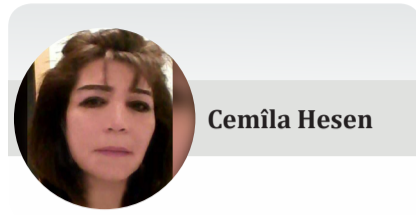
Helbestvan Ebdulsemmed Mehmûd dîwaneke din a helbestan ya bi navê “Helwestname” çap kir û li bajarê Qamişlo di merasîmekê de îmza kir. Helbestvan Ebdulsemmed Mehmûd dîwana “Helwestname” bi beşdariya hejmarek ji nivîskar, rewşenbîr û hezkiriyên çand û wêjeyê kurdî li hola Barzaniyê Nemir a li bajarê Qamişlo îmza kir. Dîwana Helwestname berhema çarem ya Helbestvan Ebdulsemmed Mehmûd e, ji weşana Yekîtiya Nivîskarên Kurdistanê Sûriya ye û li çapxaneyê Mîravê hatiye çapkirin. Dîwan ji 3 beşan pêk tê. Helwestname ji 30, Newrozname ji 21 û Hewarname ji 10 helbestan pêk tê. Mijarên helbestan jî corecor in, evînî, welatparêzî, helwest û name ne. Helbestvan Ebdulsemmed Mehmûd sala 1962an li gundê Xirbet Xezal ê ser bi

Amûdê ve jidayîk bûye, heta niha çar dîwanên helbestan çap kirine, ji bilî weşandina gelek gotarên wêjeyî di kovar û rojnameyên kurdî de. Hawara Me Wa hevalê Can, fermo! Were êşan bibîne Rêka me bêçar e keko Narîna me şîn e Rêç û Rêbiwar bi rêbend in Tev hatine girtin Ava me bi hêsir e lo...! Nanê me bi xwîn e Destên xwe kûr, kûr berdane Nav dil û hişê me Sêgoş çirandin dest û nig Hem jî bedena me Guherîn nexşerê Dizîn hemî

şûnwarên me Ka zû were jiyar Bi xwe agir û rivîn e Her yek xwe tenê dibîne Yê din gunehbar e Her yek zirta dişîne Ku ew xwedî biryar e Her yek bi pesin û forte Ku ew tenê diyar e Em jî mane li wê rastê Wa hey ji me nîn e Roj bi roj em yeka, yeka Kêm û hem qir dibin Zevî û dextlê me Beyar in, nema şîn dibin Mal û mewdan û zeytûn Wan ji qurm ve hildikin Bi me ve were keko Zû hewarê bişîne!

98 sal di ser şehîdkirina Şêx Seîd re derbas bûn

Cemila Hesên

Elmaniya - Di 30ê pûşper 1925an de Şêx Seîd Efendî û 47 hevalên nemir li Diyarbekirê bi destê Ataaturik hatin li darxistin .Em bi rêzdarî nemirê xwe ji bîr nakin û bejna xwe ji bo wan ditewînin. ((Nemir got : ez mala canê xwe ji milletê xwe dikim Qwirbanî û ji hevalê xwe ra got : divê win serbilind bin û Bi mirina me gelê me namire, heta ku di nav wan de yên wek we yên çamêr hebin wê bigihêjin jiyanê azad û serbixwe. Divê hûn zanibin ku dara azadiyê îro bi xwîna me tê avdan û piştî me jî şervanên din ên weke we. Çavkaniya hêz û hêviya me piştî me hûn in. Hûn mîrasgirên vê qonaxê ne û em ne poşman in ku me canê xwe ji bo we dikin qwirbanî. Bawer bikin , win bi şans î, hemû hêvî û daxwaza me ew e ku win li me razî bi girin. Ne girîn ji bo dijminê me şad nebin bi darxistin a me)) 1. Şêx Seîd Efendi K.S (Palulu, Şêxê Loca Nakşîbendî) 2. Ji Melekan Şêx Abdullah (ji Solhan, Fermandarê Varto û Mûşê) 3. Kamil Beg (kurê Halid Begê ji Tokliyan, serokê eşîrê, efserê eniya Vartoyê) 4. Baba Beg (birayê Kamil Beg) 5. Şêx Şerîf (Fermandarê Eniya Elezîzê, Palu/

Gökdereli) 6. Fakih Hasan Fehmî (Fermandarê Polîsê Darahinî û Midûrê Xizmetên Paşiyê, ji Modanlı, eşîra Zîktê) 7. Hacî Sadîk (Ciwan/ Valêrli, efserê navçeya Gençê) 8. Şêx Îbrahîm (Çanlı, Miftiyê Çapakçurê) 9. Şêx Elî (li eniya Xarpêtê) 10. Şêx Celal (li eniya Xarpêtê) 11. Şêx Hesên 12. Mehmet Beg (Li eniyên Diyarbekir û Licê fermandarê desteyê) 13. Mistefa Beg (ji esilzadeya Hanî) 14. Salih Beg (ji mîrzayê Hanî) 15. Şêx Abdullah (Çanlı, li eniya Çapakçurê) 16. Şêx Omer 17. Şêx Adem (Henîlî) 18. Kadrî Beg (Madenli, Fermandarê Polîsê Madenê) 19. Molla Mehmûd (ji Pîranê, berpirsê eniya madenê) 20. Şêx Şemseddîn (Fermandarê Eniya Farqînê) 21. Şêx Îsmâil (ji Amedê/gundê Termilê) 22. Şêx Ebdulletîf (ji Diyarbekir/gundê Termilê) 23. Molla Emîn (şagirtê Şêx Ebdullah ji Melekanê Balikan, li eniya Vartoyê) 24. Alî Erebb Abdî Beg (Eniya Çapakçurê) 25. Mehmet Beg (zabitê eniya Vartoyê, kurê Halîl Begê ji Kargapazarê) 26. Silêman Beg (karmendê Şêx Şerîf, kurê cendirme Hesên Begê ji Sinikê) 27. Molla Cemîl (Ciwan/ Musyanlı, li eniyên Palu û Elezîzê) 28. Süleyman Beg (Kurê

Bîngol/Serokê Eşîra Az Omer Beg) 29. Silêman Beg (kurê Şerîf Beg, berpirsê eniya Kîgî) 30. Tahir Beg (Kamebe Fakih Hesên Fehmî) 31. Mahmut Beg (Kurê Hanîlî Mistefa Beg) 32. Şêx Elî (kurê Şêxmûs, berpirsê eniya Vartoyê) 33. Hecî Halid (ji Balikan, li eniya Vartoyê) 34. Tîmûr Axa (li eniya Vartoyê) 35. Abdullatîf Beg (kurê Hîmsîlî Kamil Beg) 36. Mehmet Beg (Muşlu, li eniya Vartoyê) 37. Silêman Beg (li eniya Vartoyê) 38. Bahrî Beg (li eniya Vartoyê) 39. Şêx Cemîl (ji Zorabadê) 40. Yusuf Beg (kurê Silêman Begê ji Çapakçurî, berpirsê eniya Çapakçurê) 41. Alî Badan Beg (ji Eşîra Bîngol/Yamaç, berpirsê eniya Çapakçurê) 42. Halid Beg (Kargapazarlı, li eniya Vartoyê) 43. Xalid Beg (Kurê Nadir Beg, berpirsê eniya Xarpêtê) 44. Tahir Beg (kurê Mehmet Beg), 45. Tayîp Alî Beg (Rêveberê Navçeyê), 46. Çerkeş (kurê Yûsif xizmetkarê Şêx Seîd) 47. Jenderme Hemîd Em rêber û pakrwanê xwe ji bîr nakin û rêka wan dişopînin .